

Ingnyfüzet: A penészes rothadt szőlő borának keverése.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földmivesszövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 51. szám.

Vasárnap, december 13.

Gátra földmivelő magyarok!

Országszerte megdöbbenést keltett a *hajdunánási* eset. Mi történt? Semmi más, mint ami magyar szokás szerint legtöbbször történni szokott: a két veszekedő között diadalmaskodott a harmadik.

A magyar sors ismét beteljesedett rajtunk. Ebben a derék, izig-vérig hajduvárosban, ahol a nagy szabadság-szerető Boeckay szellemét őrzi minden talpalatnyi föld, községi képviselőválasztást tartottak. És e választáson száz százalékban győzött a *nemzetközi szocializmus*.

Mint a derült égből lecsapó villám, úgy vágott bele ez a hír ebbe az elalélt nemzetbe, amely szörnyű gondoljai és vergődései közepette mégis felfigyelt. Talán jó is volt és kellő időben jött ez a fejbeközlítés. Mert hisszük, hogy magához téríti a nemzetet. Az irány adva van és az idők rettenetes szükségyszerűsége megköveteli, hogy a választáson eltaláljuk a helyes csapást. Ha továbbra is tétovázunk és tapogatódzunk, akkor félo, hogy ingoványba kerülünk, amelynek partján már ott leselkednek a vörös Moszkva előrszei.

A hajdunánási eset félelmetesen igazolja, amit mindig hirdettünk, hogy a szervezetség legyőzi a sokkal nagyobb szervezetenlen tömeget. Választott a község és a

választásban a gerinctelen, szétszórt kigazda- és polgári társadalom súlyos vereséget szenvedett. Mert a régi játszma szerint folyt a játék. Nem eszmékért harcoltak, hanem ellenségként álltak egymással szemben azok, akiket lelkük minden szála és a születés ehhez a földhöz köt, amelynek most árulói lettek. Nem a szocialisták győztek, hanem *elbukott a széthullt falu népe, ahol a magyar testvér testvér ellen harcolt a politikai élet porondján, oly dühvel, mintha nem is egy nemzet fiai lettek volna, hanem teljes idegenek, akiket sem a vérség, sem a fajiság, sem a történelmi közös sors nem fűzne össze.*

A táviró elkeseredett összecsapásról hozott hírt osztálynak osztály elleni küzdelméről, amelyben hol a földmives- és kigazda-nép, hol pedig a nadrágos igyekezett földhöz vágni egymást. A kigazda-osztály szétszakadt. Elbukatta a hazafias, nemzeti alapon felépített frontot. Ádáz harcra készült hamis cégérek alatt, lidércfények mellett, olyan eszmék érdekében, amelynek értelmét fel sem tudja fogni. És fütötte lelkét a düh, a keserűség, a sokszori csalódás érzete, amely az ígéretek helyett most már *tetteket, falusegítő politikát* várt.

Mivel azt látta, hogy ezt még most sem kapja meg,

Betlehemes játék Mezőkövesden.

hát egyszerűen megváltoztatta menetelése irányát és oda-dobta magát azok karjaiba, akik a szocializmusban most a föld népének szentelik minden készségüket. A sokat csalódott, sokszor félreértett nép öntudatlan elhatározása győzött a hajdunánási választáson. És e rettenetes tömeg-erő első megmozdulása a diadal mérlegét a szocializmus jávára billentette.

A lelki megtévelyedésre, a hit, remény megtorpanására és a fekete kétségbeesés nyomására könyveljük el a hajdunánási esetet, hogy azonban örökös, égő figyelmeztető jel kell, hogy legyen a szervezetlen polgári és falu társadalma részére.

Mert, ha továbbra sem szűnik meg a *turáni átok* és a széthuzás nem akar *turáni áldással* változni, amely egy hatalmas egészség kovácsolja össze a nemzetet a mostani nagy vergődése közepette, akkor a hajdunánási hullám lassan, de biztosan elborítja ezt a vergődő nemzetet . . .

De értse meg az az apró, földhözragadt szegénység is, hogy az összefogásra sohasem volt nagyobb szükség, mint most, amikor elhagyottan, csak önmagunkban bízhatunk és amidőn az élet-halálharcot megelőző vészfelhők halálmadarai már itt kavarnak hazánk fölött. Ilyenkor ne egymást tépjük, szaggassuk és földhözverjük, hanem befelé és kifelé sziklazilárd erőt mutassunk, mely hasonló legyen a gránitfalhoz, ahol megtörik az ostromló hullámok dühös, fogatvicsorgató ereje.

A vészjel felszállt, gátra tehát minden józan, hazáját féltő ember a falvakban. Két ut áll előttünk: vagy *jobbra*, vagy *balra*. Ez utóbbit már egyszer vörös formában megpróbáltuk. A legszegényebb falusi is tudja, hogy a demokratikus haladás moszkvai köntösben mit jelent? Vigyázzon tehát a falu népe, hogy mit cselekszik, nehogy a vidék egészséges levegője helyett olyant szivjon magába, amely betegé teszi és elsorvasztja nemcsak őt, hanem a nemzetet is.

Éppen ezért érkezett a szervezetlen falu nagy összefogásának ideje, a „Faluszövetség“ táborában. Mert félő, hogy a nagy sötétségben a nyitvahagyott réseken és kapukon a nevető harmadik surran be.

Az idő, úgy látszik, a falu népének kezébe adja a jogot és hatalmat. És mi hisszük, úgy él vele, nehogy a hajdunánási eset megismétlődhessek.

A szeretet keresztes hadjáratát hirdeti a pápa.

A magyar püspöki kar őszi konferenciája alkalmával közös pásztorlevelet adott ki, amelyben a mai idők rettenetes válságát teszi szóvá. A pásztorlevél megállapítja, hogy az egész világot sújtó bajok az elhibázott békeszerződéseken és az emberi lélek romlottságában gyökereznek. Megemlíti továbbá a pásztorlevél, hogy a föld javát Isten mindenkinek szánta, nem teremtett gazdagot és szegényt, hanem csak embert. *A gazdagoknak tehát rá kell eszmélniük kötelességükre, hogy munkát s kenyeret adni isteni törvény.* Az egyházi vagyonra vonatkozóan a pásztorlevél azt mondja, hogy *az a szegények öröksége.* A fordalmakkal kapcsolatban a püspöki kar megjegyzi, hogy *végzetes merényletet követ el az, aki erőszakkal, vagy forradalommal fordul a bajok kiküszöbölésére.* A pásztorlevél ezután XI. Pius pápának a világ összes püspökeihez intézett apostoli levelével foglalkozik, amelyben a pápa sürgeti, hogy indítsák meg a *szeretet keresztes hadjáratát.*

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbin varrógépek. Gramofonok és rádiók
kényelmes részlete. Alkatrészek nagyban ártal. Friss
külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, láncc P 2.80-tól, stb. Nagy
javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

Miért engedték meg negyven vagon bulgár hagyma behozatalát?

Az ország néhány lapjának az a hirt, mely szerint a *magyar hagymaárak letörése érdekében a földművelésügyi minisztérium megengedte a vöröshagyma behozatalát, illetve hozzájárult ahhoz, hogy nagyobb tételek hozassanak be az országba, óriási izgalmat és megdöbbenést keltett a makói hagymakertészek körében. Tekintettel arra, hogy a makói hagymakertészek évek óta csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják létfenntartásukat biztosítani a világgazdasági hagymaárak kedvezőtlen alakulása következtében, a Mezőgazdasági Kiviteléi Intézet közli, hogy fogyasztás céljaira nem engedélyezték a vöröshagymának vámmentes behozatalát és a jövőben sem szándékozik a kormány ilyen engedélyt kiadni.* Csupán egy kecskeméti konzervgyár kapott engedélyt 40 vagon vöröshagymának a legközelebbi időben Bulgáriából való behozatalára, azzal a kötelezettséggel, hogy *ezt a vöröshagymamennyiséget szárított állapotban — záros határidőn belül — köteles külföldre vinni.* Egyetlen kilogramm hagymát sem szabad azonban akár friss, akár konzervált állapotban a belföldön forgalomba hozni. A konzervgyár működésének biztosítása viszont a gazdaközönség és a hagymakertészek érdekében is áll, mert a gyár a termelőikkel kötött szerződéseivel számos főzélékfélének megfelelő áron való értékesítést biztosítja. Ha pedig a szőlőforgó gyár az említett mennyiségű hagymára a behozatali engedélyt nem kapta volna meg, a már előzőleg vállalt szárított hagymára vonatkozó szállítási kötelezettségeinek nem tudott volna eleget tenni, amennyiben az árut nem tudta volna idejében biztosítani. Jelenleg vöröshagymából csak korlátozott mennyiségek állnak rendelkezésre, ugyanolyan megfelelő áron való értékesítése nehézségekbe nem ütközik. Makón a vöröshagyma ára 26 pengő, Budapesten pedig 28—31 pengő métermázsánként. Jelenleg export kevés van, miután külföldön valamivel olcsóbbak a hagymaárak, azonban a makói hagyma különleges minősége, kevesebb víztartalma és speciális ellenálló képessége következtében biztosra vehető, hogy a *hideg idő beálltával a hagyma, de különösen a makói hagyma iránt a kereslet megélnéül és az árak megszárdulnak.*

Dezső Kázmér nagykőrösi polgármester a pulyka-ügyről.

Multheti számunkban hirt adtuk az angol gazdák akciójáról, mely az idegen pulyka ellen irányul, mellyel szemben a hazai tenyésztési árut kivánják védelemben részesíteni. Dezső Kázmér, Nagykőrös város polgármestere, egy nyilatkozatában a következőket mondotta erről a nagyjelentőségű kérdésről:

— Nem szabad a bajt kisebbíteni, de meg kell állapítani, hogy eddig a budapesti szakkörökben, amelyek a kiviteli ügyeket intézik, nem találnak okot arra, hogy a helyzetet tulsötéten ítélik meg. Három lehetőség volt: az első, a legrosszabb, az lett volna, hogy a magyar, illetve a külföldi pulykát kiltitják az angol piacokról. *Ettől azonban már nem kell tartanunk, ennek a veszedelme elhárult.* Fennmaradt azonban a lehetőség arra, hogy vámot vetnek ki a pulykára, mint más baromfira és más élelmiszerekre is, azonban remélhető, hogy ha erre kerül is a sor, ez a vám mérsékelten lesz. Utolsó lehetőségnek pedig az idegen származású pulyka megvesonkításának kötelezettsége fenyeget. Már ez a lehetőség is ártana kivitelőknek, bár nem olyan nagy mértékben, mint ahogy ezt egyes kereskedő körök máris igyekeznek kihasználni. Mert a szakemberek egyetértenek abban, hogy az izes magyar pulykát úgy is bármilyen mennyiségben el lehet adni az angol piacokon, mert ott hagyomány, hogy magyar pulyka díszítse a karácsonyi és a szilveszteri asztalt. A magyar pulyka, amelyet az inyenek azért szeretnek, mert majdnem vadon nő, sokat mozog, maga keresi táplálékát, változatosan is él ennek folytán és így ize olyan jellegzetesen magyar, hogy az angol főként éppen erről ismeri meg és ezért is ragaszkodik hozzá.

Gyűjtsünk új előfizelőket a „Vasárnap” részére!

A földteherrendezési eljárásnak nem az a célja, hogy az adóst felmentse fizetési kötelezettsége alól.

A „rosszhiszemű“ adósokat kizárják a földteherrendezési eljárás kedvezményeiből.

A földteherrendezési eljárásnak — mint közismert — az a célja, hogy a hibáján kívül és a gazdasági helyzet alakulása folytán válságba sodródott gazdát megsegítse és lehetővé tegye számára a hitelezőkkel való megállapodás alapján a tartozásainak olyan módon való rendezését, mint amilyen lehetőséget számára jövedelmi viszonyai megengednek. Az eljárásnak tehát nem az a célja, hogy az adóst felmentse fizetési kötelezettsége alól és éppen ezért, akit az eljárásba jelentkezése és helyzetének megvizsgálása alapján bevontak, az nem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy ezzel mentesült minden fizetési kötelezettsége alól. Sajnos, ilyen esetek előfordultak, sőt olyanok is akadtak, akik úgy vélekedtek, hogy ha besorozták őket a teherrendezési eljárásba, akkor nem tartoznak adósságuknak sem tőkéjét, sem a kamatát megfizetni, sőt arra sem mutatkoztak hajlandóknak, hogy a tartozások meghosszabbításához szükséges új váltókat a hitelezőknek idejében rendelkezésére bocsássák. Egyes adósoknak ez a magatartása szükségessé tette, hogy a kérdéssel a Földteherrendező Bizottság is foglalkozzék s azzal szemben állást foglaljon. Ez máris megtörtént és a bizottság úgy határo-

zott, hogy az ilyen adósokat rosszhiszeműeknek minősítve *él a rendeletben biztosított jogával és kizárja őket a teherrendezési eljárás kedvezéséből.*

Erről a döntésről a következő hivatalos nyilatkozat nyújt tájékoztatást:

A Földteherrendező Országos Bizottság ismételtén felhívta az érdekeltek figyelmét arra, hogy a teherrendezési eljárás megindításának elrendelése nem mentesíti az adósokat az alól, hogy kamat- és egyéb fizetési kötelezettségeiknek az eljárás folyamata alatt is a lehetőség szerint eleget tegyenek. Mindamelllett panaszok érkeztek be a tekintetben, hogy a teherrendezési eljárásba bevont adósok közül egyesek minden jogos ok nélkül vonakodnak eleget tenni annak a kötelezettségnek, hogy a váltótartozás lejártakor a hitelezők részére kiszolgáltassák a megújítási váltókat. A bizottság november 27-én tartott teljes ülésében foglalkozott ezekkel a panaszokkal és kimondotta, hogy az ilyen adósokat — tekintve, hogy magatartásuk az eljárás sikerességét veszélyezteti — *rosszhiszeműeknek fogja minősíteni s ehhez képest a jövőre elrendelt teherrendezési eljárást meg fogja szüntetni.*

Az erő olyan a földmivelő népben, mint a gőz a kazánban . . .

Vácszentlászló, december hó.

Heten ülünk a vácszentlászlói autóbusszon. Napszámók, falusi asszonyok, kereskedők, gazdák, na meg egy cigány is. Ez potyautas. Lemuzsikálja a viteldiját. Szótlanul megyünk hegynek föl, völgynek le. A gödöllői koronauradalom csodás erdejében futunk már. Az asszonyok fázósan huzzák össze magukon a kendőt.

— Büszke szél fuj! — töri meg a csendet egy földmives. — Foga van a hidegnek.

— Karácsony hetében szokott lenni! — veti oda egy öreg asszony.

Lassan, bugyogva megered a szó. Fölmelegszünk. A közös baj és sors megnyitja a lelkek lakatait. Félóra mulva már ismerjük egymás megpróbáltatását, az utazás célját, na meg a rokonságot is. A cigánylegény is kezd cincogni. Először csak úgy magának pöcögtet a „hangász”. Majd mikor a leventeoktató ráparancsol, hogy huzd rá, ugyis megint megszöktél a leventéből, rágyujt. Pattog a hegedű, sir a magyar nóta és mi hallgatjuk a tüneményes dalt, amely erőt, hitet ver ki lelkünkben.

Megerkezünk. Hej de jól esett ez a kis muzsika — mondja utitársam — ebben a szomorú világban, amikor az élet ökölcspái pörölyként zuhognak reánk. A hósi szobornál Molnár Géza, a szentlászlóiak derék, szorgalmas főjegyzője, Miklóssy András adóügyi jegyző, ifj. Takács József és Goda Mihály faluszövetségi vezetők fogadnak.

A községház tanácstermében tanácsot ülünk. Az egész falu apraja-nagyja ott van. Nagy csattos imakönyveket szorongatnak hónok alatt a gazdák. Templom után vagyunk. Gregor Lajos plébános hazafias szavakkal nyitja meg az ülést. Rámutat arra, hogy ahol sok a szó, kevés a tett.

— Valahogy így vagyunk, — folytatta — mert évek hosszu sora óta nem teszünk egyebet csak tanácskozunk. Pedig a tettek viszik előbbre a nemzet életét.

Utána e sorok írója a szentlászlói gazdák sérelmét tette szóvá. A fővárosi elavult piacrendelet drótakadályai valósággal elűzik lassanként a népet a piacról, mert *olyan súlyos illetéktérhet kell viselni a termelőnek, amely fel-emésztí a jövedelmet és az egész évi munka gyümölcsét.* Ma, amikor ott tartunk, hogy a legutóbbi vásáron egy sánta lovat *dühében a gazda egy pengőért adott el, a pest-környéki népségeit dédelgetni kellene a fővárosi piacokon.*

— A szentlászlóiak jövedelmi forrása — beszélte ifj. Takács József kiscgazda — a széna. Elég szépen terem. A tattersali és a Haller-téri piacokon, no meg Újpesten adjuk el. De rettenetes sok a bajunk vele, pedig súlyos betegségben, kemény haláltusában küzd már a falu népe. Egy koci elsőrendű szénát (8 métermázsza), mire a termelőtől a fogyasztóig jut, mázsadíj, helypénz, szenzálpénz, istállópénz, lerakó emberek díja, stb. 21 pengő 60 fillér költség terheli. Ha ezt levonjuk a széna eladási árából,

Munkanélküliek kicsiny öröme — az első hó Budapesten.

alig marad pár pengő nekünk. Ott tartunk, hogy szénát és takarmányt alig viszünk már be, mert az áru értékét 70 százalékban felemészti a vám és egyéb költség. Ebből pedig az következik, hogy a fáváros ellátása szenved, mi pedig lassan pénztelenek leszünk. Ujra felvetjük tehát a kérdést a *Faluszövetségben*, hogy már végre rendezve legyen.

Elpusztítja a vad, amit az Isten meghagyott.

— A nagy vadak nem bánanak, mert a koronaauradalom elkerítette a maga részét — beszélik a gazdák. — De a vad is okos ám. Nehéz tuljárnai az eszén. Most nem a „Koronából“ jönnek, hanem a szomszédos báró birtoka felől kitörnek. Réa mennek vetéseinkre. És bizony minden igyekeztünk dacára nagy pusztítást végeznek. Sokszor olyan szomorúak vetéseink, mintha a tatárok lovai dulták volna fel. Már előre félünk, ha erős tél lesz, mi lesz velünk, mert a sok felszaporodott vad nem kiméli szérúskertjeinket sem.

— A szegény embert még az ág is huzza — mondogatják. — Így is van. Nem elég baj, hogy a mezőgazdaság válságába lassan belefut a falu népe, minden igyekezete mellett is, most még a vad is segít pusztítani, amit a jó Isten meghagyott. Segítségre van szükség, mert bár mi vagyunk az őserőtől duzzadó tartálya a nemzetnek, ez a tartály erősen kezd kiürülni. Üres kézzel pedig tele zsák ellen nem lehet harcolni. Egyetlen, ami segítene rajtunk, a *vadászati törvény megváltoztatása a sok ezer erdőmenti*

falu javára. Ez az a gyógyszer, amit vár a nép . . .

A falu népe nem ül fel a béke-bontóknak.

— Soha annyi irás, jóakaró tanács nem jött felénk, mint most. Valóságos sáskajárás van. Mindenki a falut akarja menteni. Politikai divat lett a kisgazdapolitika. De mi átlátunk a szítán — beszél Molnár Géza főjegyző. — Nagyon jól tudjuk, hogy most a bajokban megkörnyékeznék bennünket. De a falu népe nem ül fel a békebontóknak, a konkolyhítóknak. A falu megmentése, a magyar föld oltalma lépésről-lépésre halad előre.

— Természetesen e hihetetlen munka nem megy máról holnapra — beszélte Miklóssy András jegyző. — Éppen azért mi résen vagyunk, mert a mostani viharos időkben mindig akadnak olyanok, akik a nép bajából a maguk számára jövedelmet akarnak biztosítani. Hitte, kitartó bizalommal állnak tehát a nemzet hivatott vezérei mellett. A falu keresi az egyetértést és egyesülést, amely a legnagyobb nemzeti kincs, mert ebből fakad a szeretet, amely nem ront, hanem alkot . . .

Igy beszélgettek a szentlászlói gazdák és nap-számosok. Bucsuzásul azt mondták:

— Uram, a gőz olyan a kazánban, mint az erő a nemzetben. Ha a gépész vigyáz, gyönyörűen dolgozik, engedelmis jószág, de ha elfeledkezik róla, akkor egyszerűen felrobban.

És az autobusban igazat adtam a vácszentlászlói gazdáknak. Vigyázzunk tehát, hogy fel ne robbanjon!

Szekeres László.

Baromfi-kiállítás a budapesti tenyészállatvásár-telepen.

A Magyar Baromfitenyésztők Országos Egyesülete minden évben megrendezi kiállítását, hogy beszámoljon a magyar tenyésztői munka legújabb eredményeiről. Minden kiállítás, így az idei is, amely szombaton, december 5-én nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt a *Tenyészállatvásár* telepen, igen figyelemreméltó eredményt tud felmutatni.

A kiállítás a telep nagy központi barakkjában és hét istállójában nyert elhelyezést. Kiállítottak a tenyésztők 1242 tyukot, 252 kacsát, 104 ludat, 79 pulykát, ezenkívül nagyobb számú galambot és házinyulat is. A kiállított anyagban körülbelül minden tenyésztett fajta képviselve van. Igen szép *leg-hornok, rodhei Islandok* és *plymouthok* mellett ott van a *parlagi magyar baromfinak* több szépen kinemesített példánya, beszédes bizonyossággal annak, hogy milyen irányban lehet a tenyésztői munkának haladnia. Igen szép *emdeni ludak* és *pekingi, meg khaki campell* kacsák mellett szép számmal vannak *gyönyörű magyar és bronz pulykák*. De képviselve van a kiállításon a *dísztyukok* sok fajtája is.

A kiállítás általánosságban igen szép anyagot gyűjtött össze annak ellenére, hogy ma sok költség jár a tenyésztőre a kiállításon való részvétel. A kiállítás ugyanis igen jó alkalom a tenyésztői munka népszerűsítésére, az elért eredményeknek üzleti hasznosítására és új összeköttetések létesítésére. Ma is az a helyzet ugyanis, hogy egyre többen vannak, kik szerény kezdettel elindulva igyekeznek baromfitenyésztésre berendezkedni s ezek bizony elsősorban a kiállításon keresik, hogy mivel létesítsenek a tenyészanyag beszerzése céljából kapcsolatot.

A szép kiállítás rendezésének munkáját az egyesület elnökének, *Teleki Józsefné* grófnénak irányítása mellett az egyesület elnöke és főtitkára, *Winkler József* és *Jandaurek Vince* végezték.

A kiállítás igen nagy szolgálatot tesz a baromfitenyésztés ügyének, amely Magyarországon lassanként a legfontosabb termelési és valutaszerező ágazatok közé sorakozik. A múlt év első 9 hónapja alatt a hazai *levdógt baromfikivitel* 69.000 métermáza volt, az idén 72.000 métermázst ért el, tavaly 92 métermázsa, az idén 165 métermázsa *libamáját* vittünk ki s tavaly 934 métermázsanyi *ágytól* kivitelünk, az idén 17.771 métermázsa rá emelkedett. Ezt csak úgy lehetett elérni, hogy a legkittűnőbb fajták tenyésztése fokozatosan terjed. *Ma már vannak olyan tyukfajták, amelyek évente 300-nál is több tojást tojnak.* A múlt évben az angolországi tojóversenyen az első díjat egy

rhode-landi tyúk vitte el 315 I. osztályu, barnahéju tojással, a *sárga plymuth*, amelynek nálunk csak *kendermagos rokona* ismeretes, *307 darabig vitte fel.* De valamennyi tyukfajta *leggyőzte a khaki campell-kacsa*, amely 333 tojást tojt egy év alatt. A kiállításon a *ludak* közül is a legkiválóbb fajok sorakoznak fel: *tisztavérű emdeniek*, amelyeknek a sulya 9–10 kilogrammot is elér, valamint a *parlagi lud* és ezek keresztződése. A *kacsák* közül a *pekingi*, amely keveset tojik, — évente 50–60 darabot, — de kiváló husu s a *khaki campell fajta*, amely meg kiváló tojó, de husa gyengébb. *Pulykák* is láthatók a kiállításon, valamint galambok, amelyek között olyan is van, — például az *óriási magyar* és a *római galambok*, — amelyeknek *kiterjesztett szárnya egy métert is elér.*

A kiállítás a *nyultenyésztést* is bemutatja és ismerteti a különböző gépeket, szerkezeteket, szereket, amelyek a baromfitenyésztésben használatosak.

A kiállítás *Ivódy Béla* földművelésügyi miniszter nyitotta meg. A miniszter hangsúlyozta hogy a baromfitenyésztés a mezőgazdasági termelésnek ma olyan ága, amelynek minden megmozdulását figyelemmel kell kísérni. Termelésünknek ugyanis ez az ága az, ahol nem visszaesés, hanem fejlődés mutatkozik.

— Megemlékezem — mondotta — arról a férfiről, akinek ezen a téren a legnagyobb érdemei vannak, *Mayer János* miniszterrel, aki bölcs előrelátással és helyes gazdasági érzéssel megérezte azt, hogy mit jelent a magyar mezőgazdaság számára a baromfitenyésztés fokozása és fejlesztése. Az állam nagy erejével állott ennek a tenyésztési ágának a szolgálatára.

A miniszter köszönetet mondott *Teleki Józsefné* grófnénak, aki huszonhét év óta önzetlenül vezeti az egyesületet, majd kíséretével együtt végignézte a kiállítás összes pavilonjait.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak *Szibéria a kedvemető* című *Mészöly Jenő* ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára *3 pengő* helyett a lap kiadóhivatala útján kapható *1 pengőért*, az összeg, valamint a portóköltség előzetes bekiűldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. *A könyvpiac legérdekesebb olvasmánya. Vegye igénybe a pártatlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.*

A Faluszövetség hírei.

Tojástermelő szövetkezetbe tömörülnek a serényifalviak.

A serényifalvi fiókszövetség igen szép működést fejt ki *Bencsik Gyula* tanító vezetésével. A központi támogatásával a tavasz folyamán felépítik kulturházukat, amelynek óriási jelentősége van e határszéli faluban, mert valósággal a nemzeti lélek őrhelye lesz. *Noroszedlák Nétus* elnök, a központi kiküldött előadása után kimondta, hogy a *Hangya* kebelében tojástermelő fiókszövetkezetet alakítanak. Tekintettel arra, hogy a bor- és az állatainak híhetetlenül leestek a gabonával együtt, a falu részére új jövedelmi forrásokról kell gondoskodni és ezt a tojástermelő és baromfi-tenyésztésben találják meg. A fiókszövetség ezelőtt két évvel tejszövetkezetet is alakított. Ma már napi hatszáz liter tejjel dolgoznak.

A piacrendelet megváltoztatását kérik a vácszentlászlói kiszagdák.

A vácszentlászlói fiókszövetség november hó utolsó vasárnapján tartotta évi közgyűlését *Takács József* kiszagda elnöke alatt. A gyűlésen résztvevett *Gregor József* plébános, *Molnár Géza* főjegyző, *Gódor László* kántortanító, *Miklósi András* adóügyi jegyző és sok mások. A központi kiküldött hosszabb előadást tartott arról az akcióról, melyet a Faluszövetség indított meg a *pestkörnyéki gazdák érdekében a serelemes fővárosi piacrendeletek módosítása ügyében*. A mai piacrendeletek egyenesen a pestkörnyéki termelők ellen vannak, amennyiben inkább a fővárosi kofák érdekeit tartják szem előtt. Az árusítási idő meghosszabbítása, a piacokra való beállítás, a helypénz ügye, a mérlegek kérdése, mind rendezésre szorul. Elismerőleg vette tudomásul a közgyűlés, hogy a Szövetség felterjesztésére a főváros a vámok kérdését kedvezően intézte el, amennyiben a vámok egész éjjel nyitva vannak. *Gregor József*

plébános, *Molnár Géza* főjegyző, *Takács József* és *Gódor László* kiszagdák hozzászólásai után a közgyűlés kimondta, hogy felkéri a Szövetség központját a piacrendeletek ügyében való további tevékenységre.

Tetteket sürget a falu érdekében a pomázi járás gazdaközönsége.

A napokban tartotta meg a pomázi járás vezetősége és a mezőgazdasági bizottság együttes ülését, amelyen a falu leg-sürgősebb gazdasági kérdéseit tárgyalta le. *Teleky Imre* gróf, nagybirtokos, megnyitó szavaiban rámutatott a mezőgazdaság súlyos helyzetére és az összefogást sürgette. *Zbory Imre*, járási főszolgabíró hazafias és mélyenszántó lelkes beszédben rámutatott arra, hogyha valaha szükség volt a magyar falu összefogására és megszervezésére, úgy napjainkban van leginkább, amikor a válság hullámai előntöttek a falvakat is. Csak önmagunkban bízhatunk, — ugymond — miután még a barátságos külföldi államok is el vannak foglalva saját ügyeikkel. De hisszük, hogy a magyar tettekkészség és áldozatkészség megtalálja a helyes irányt, amelyen nemzetünk feltámadását kimunkálhatjuk. A központi kiküldött előadása után a járási értekezlet és a mezőgazdasági bizottság egyhangulag kimondta, hogy elérkezett a tettek és a cselekvések ideje. A szövből és az ígéretekben elég volt, a falu népe már csak akkor hisz, ha olyan cselekedeteket lát, amelyek az ő érdekeit mozdítják elő. Az értekezlet elhatározta, hogy felkéri a Faluszövetség központját, járjon el illetékes helyeken a borfogyasztási adó eltörlése, a földreform földek vételárának a mai forgalmi értékig való leszállítása, a közmunkaváltás rendezése, továbbá a közjegyzői okiratok és a marhalevélletelkek leszállítása ügyében.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó elsején, keddi ülésen *Pakots József* napirend előtt az ismeretes puccskísérlet ügyét tette szóvá. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kormány gondoskodni fog arról, hogy a bűnösök elvegyék méltó büntetésüket és gondoskodni fog arról is, hogy a jövőben hasonló esetek elő ne fordulhassanak. A magyar államhatalom elég erős arra, hogy nemcsak ilyen, de minden hasonló kísérletet a jövőben megakadályozzon és az állam rendjét biztosítsa.

A napirend tárgyalása során *Tabódy Tibor* azt hangsúlyozta, hogy fogjon össze az önzetlenség, a becsületesség, a hazaszeretet és önfeláldozás és álljon *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök mögé. *Klein Antal* a borfogyasztási adó eltörlését sürgette. Szükségességnek tartja a gazdamoratóriumot. *Ernyey István* felszólalása után *Zsilinszky Endre* a birtokreform helyes megoldásának szükségességére mutatott rá.

A december hó 2-iki, szerdai ülésen *Hollócher Kálmán* azt kifogásolta, hogy a gyáriparnak előnyei vannak a mezőgazdasággal szemben, pedig a mezőgazdaság sokkal több embernek ad kenyeret. Az a véleménye, hogy az ország a mai körülmények között fizetési kötelezettségeinek nem tud eleget tenni. Egyenlő mértéket sürget minden termelési ág számára. *Zsigmond Gyula* azt javasolta, hogy a kormány becsültsen ki ideiglenes belső pénztárjegyeket, melyeknek értékét a mezőgazdasági ingatlanokra való bekebelezéssel biztosítaná.

A földmivelsügyi miniszter beszéde.

Ivány Béla földmivelsügyi miniszter előljáróban hangsúlyozta, hogy első feladatának tartja, hogy ezen a nehéz időn átmentse a magyar mezőgazdaságot, a jövőre pedig az a terve, hogy előkészítse a magyar mezőgazdaság újjászülését a szebb és jobb jövőért.

— Az első feladatkörben a tennivaló az, hogy a jégverés következtében beállott vetőmaghiányt megszüntessük, hogy őszi vetőmag álljon rendelkezésre és hogy ezen a réven a jövő évi kenyérgabona biztosítva legyen. Bejelenti, hogy szántizennyolcezer métermázsza vetőmagot sikerült idejében biztosítani és így

a jövőre nézve a legkisebb existenciák kenyérgabonával el lesznek látva. Az inségakció kérdésében szintén bejelenti, hogy tárcája keretében már az akciót megindította. A szükségletek kielégítésére szolgáló gabona, kenyér és buza rendelkezésre fog állni. Az inségakcióra szükséges összeget a szükségadóból teremtik elő, és a szükségadóból a népjóléti tárca céljaira nyolcmillió pengő, a földmivelségre ötmillió, a kereskedelmi tárca pedig kétmillió fog jutni. A rendelkezésre álló, mintegy négyezer vagyon búzával az idei telet minden baj nélkül meg tudjuk buzítani és minden arra rászorulónak a szükséges kenyérmagot biztosítani tudjuk. Még egyszer azt hangoztatja, hogy nemcsak a kormánynak, hanem az egész magyar nemzetnek egyetlen célja az lehet, hogy a mezőgazdaságot a mai nehéz időkön átmentsük, a jövőre vonatkozóan pedig köteletségének

Indulnak a „magyar karácsonyfák“ elszakított területeinkről.

érezni élvezni azt a pionir-munkát, amely a mezőgazdaság jövőjét tartja szem előtt. Eddig nem gondoskodtak idejekorán arról, hogy az agrárnépeséget igazi agrárszellemben neveljék. Nem gondoskodtak a megfelelő szaktudással való ellátásról sem. A kiskaszdák nagyrészt ma is úgy gazdálkodnak, mint évtizedekkel ezelőtt. Ezután az alföldi kérdést vette elő a miniszter és megállapította, hogy éppen ott, ahol a tagosítás kérdése annyira fontos, más nagy nehézségek mutatkoznak. Nem történt megfelelő gondoskodás utáhalozatokról és a közlekedési lehetőségek megkönnyítéséről. Ilyen körülmények között a belterjes gazdálkodásról és a termelésdátaszervezésről nem igen lehet álmodni. Az Alföld öntözésének kérdése nagy lehetőségeket nyújtott volna és ha megvalósíthatnánk, lehet beszélni a termelés átszervezéséről és a többtermelésről. Ezek azok az előzmények, amelyek nélkül sem a magyar mezőgazdaság jövőjéről, sem a magyar mezőgazdaság újjászüléséről álmodni nem lehet.

A földművelésügyi miniszter ezután a buzakérdéssel foglalkozott, elsősorban abból a szempontból, amit egyesek a buza-termelés válságának neveznek. Nem osztja azt a felfogását, hogy ebből a válságból kikérülhetnénk, ha szántóterületeinket buza helyett mással vetnénk be és más művelési ágat üzünk. Az a véleménye, hogy Magyarországon a buza-termelésnek kell a főtermelési ágának maradni és nem adhatja fel azt a küzdelmet, amelynek célja a magyar buza nemesítése és európai versenyképességének fokozása. Jövőre 1500—2000 vagon nemesített vetőmaggal tud az ország gazdaközösségének segítségére sietni és reméli, hogy két-három esztendő múlva olyan általános standard-buzával fogunk a piacra mehetni, hogy a magyar buzának az európai piacokon való versenyképességét biztosítottak lehet tekinteni. Nem tartja tehát elfogadhatónak és kívánatosnak azt a beállítást, hogy márcól-holnapra át kell szervezni a termelést.

Ezután a mezőgazdasági exporttal kapcsolatban kijelentette a miniszter, hogy napok kérdése, hogy a megegyezés az osztrákokkal az éltömárhakivitelre nézve mikor jön létre. A sertéskivitel terén sérelem bennünket nem ért, sőt a zsirkontingenst sikerült huszezerről harmincezer métermázsára fölemeltetni, valamint a liszt kivétel tekintetében olyan megállapodásokat létesítünk, amelyek megkönnyítik a lisztnek Ausztriába való kivitelét. Ezenfelül százötvenezer métermázsas gabonának dollárban való fizetését is biztosítani tudjuk és ezzel is könnyítettünk devizanehézségeinken.

A cseh kereskedelmi tárgyalásokról a miniszter megjegyezte, hogy ezek még nincsenek olyan előrehaladott stádiumban, mint az osztrák tárgyalások. Huszonkilencezer sertés kivitele azonban máris biztosítva van, bár a valutanehezőségek itt is éreztetik hatásukat.

A szőlőgazdaságon csak nagyobb összeggel lehetne segíteni és a kérdést akkor lehetett volna megoldani, amikor erre a célra még több pénz állhatott rendelkezésre, ma azonban egyéb fontos feladatok mellett ennek a kérdésnek a megoldása már nehézségbe ütközik. Ha sikerült volna 800 ezer hektoliter bort borpárlattá felfőzni, akkor talán egy nagyobb mennyiségű bort emeltünk volna ki a magyar termelésből és az áralakulás is megoldódott volna. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a mai viszonyok között is nem igyekszik mindent megtenni a szőlőgazdaság talpraállítására. A borfogyasztási adó eltörlesztését nem tartja egyedüli megoldásnak. Véleménye az, hogy amennyiben a gazdatársadalom nem látja be, hogy a szőlőt az országnak csak olyan részén szabad termelni, amely szőlőtermelésre kizárólag alkalmas, nem fog visszariadni attól, hogy az államhatalom kényszerével is belenyúljon ennek a kérdésnek ezton való győkeres rendezésében.

A tejrendelet célja, hogy biztosítsa a termelőknek azt az árat, amelyet ezidőszertint a tejükért kapnak, másodsor pedig

hogy olcsóbbá tegye a fogyasztók részére a tejet és az a tej jó minőségű és hamisítatlan legyen. Nem tudja azonban elérni, hogy az ipari tej árát felemelje, mert erre nincs meg a lehetősége, mert ez a külföldi áráktól függ. Reméli, hogy a magyarországi tejkérdést a budapesti teji piacon keresztül lehet megfogni és így sikerül rendet teremtenie, aminek általánosságban ki kell hatnia a magyar termelésre is.

Ezután a miniszter a vitában felszólaló több képviselőnek adott felvilágosítást. A szérum problémájánál kijelentette, hogy miután a tárgyalások az árszállítás kérdésében nem vezettek eredményre, ezért megadta az engedélyt egy új szérumtermelőintézet felállítására. Kikötötte azonban, hogy a szérum ára harminc százalékkal, az oltóanyagok ára pedig ötven százalékkal legyen olcsóbb. A termelési és értékesítési szövetkezetek kérdésében az álszövetkezeteket nem tartja fenntarthatóknak, de a komoly altruista gondolkodású s hivatásuk magasztán álló szövetkezetek fenntartását és kiépítését éppen a mai időkben köteleességének tartja. Végül a mezőgazdasági munkanélküliség kérdéséről nyilatkozott. Elmondta, hogy a Németország felé irányuló munkáskivitel ezéveben jó eredménnyel járt, ami arra indította, hogy tárgyalásokat vegyen fel a német kormányval, hogy nem lehetne-e mezőgazdasági munkásainkat még nagyobb számban kivinni és ezeket a kapcsolatokat kimélyíteni munkanélküliségünk enyhítése érdekében. Örömmel jelenti a Háznak, hogy ezek a tárgyalások sikerre vezettek és a napokba mennek ki a magyar kormány megbízottai a német kormányhoz, azzal a megállapodással, hogy több ezer munkásunk mehessen ki a jövő gazdasági évben februártól-novemberig Németországba. Reméli, ha nem is véglegesen oldotta meg a kérdést, de legalább is enyhítette a mezőgazdasági munkanélküliséget.

— Hiszem és remélem, — fejezte be beszédét a földművelésügyi miniszter, — hogy ha elmúlnak felőlünk ezek az idők, elfelejtjük azokat a keserveket is, melyek bennünket értek. Bízhat azonban erős hit, erős bizalom, erős kitartás, igényeinknek mérhetetlen lefokozása szükséges, ehhez lelkes és odaadó munka kell. Végezetül arról a helyről csak azt kiáltom a magyar gazdatársadalomnak, kicsinynek és nagyoknak egyaránt: Ember küzdj és bízza bizáti.

A miniszter beszédét hosszantartó taps és éljenzés fogadta és a képviselők tömegesen áldvozták.

Az ülés végén néhány interpelláció hangzott el.

A december hó 3-iki, csütörtöki ülésen Kray István báró az álláshalmozások megszüntetését, az összeférhetetlenség szabályozását és a részvényjog reformját sürgette. Simon András adócsökkentést és adóreformot kívánt. Friedrich István a mult kormány működését bírálta. Usetty Béla felszólalása után Láng Lénárd arra mutatott rá, hogy a bajba jutott gazdnál vagy az adósságok leírására vagy pénzszaporításra van szükség. Farkas Géza azt kérte, hogy az inséges vidékeken ne hajtsák be az adóhátralékokat olyan szigoruan, mint ahogyan eddig tették.

A december hó 4-iki, pénteki ülésen folytatták a miniszterelnöki jelentés feletti vitát. Pintér László azt kifogásolta, hogy nincs betöltve a pénzügyminiszteri tárca, majd külpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Kun Béla az álláshalmozások ellen foglalt állást. Sürgette a mezőgazdasági szakoktatás kiterjesztését. Szilágyi Lajos szerint a bajok valódi forrása: Trianon. Hive a titkos választójognak, de ellene van annak, hogy a mostan időkben új választást tartsanak. Székács Andor a mult kormány működését támadta.

Marschall Ferenc azt hangsúlyozta, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságának orrossága rosszabb a betegségnél. A moratóriumot nem tartja megfelelő megoldásnak. Becsületes megegyezésről kell tárgyalni, mely megfelelő kamatengedélyekben és rövidlejáratu hiteleknek hosszulejratuakká való átalakításában nyilvánul meg. Ha azonban a külföld felé felvetjük a kamatcsökkentés kérdését, benn sem tarthatják fenn a 12 százalékos kamatot. Sürgeti a Nemzeti Bank kamatlábjának leszállítását. A boletta elvetése sem jelentheti azt, hogy elvessék a mezőgazdaság megegyezésének gondolatát. Ha már nem tudunk az exporton segíteni, tegyük a termelést olcsóbbá. Ezzel szemben azonban azt látjuk, hogy a bór- és szövetárak emelkednek. A szénáraknál ugyanez a helyzet. Végül határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint a kormány a nyugdíjtvény reformjavaslatát sürgősen készítse el. Dinnyés Lajos a mai rendszert támadta és a gyűlési tilalom felfüggesztését sürgette. Somogyi Béla szerint a kormány által tett intézkedések nem célravezetők. Két célt lát. Az egyik az, ha a külföldi tartozásokra kényszeregyességet kell kérni, a másik, hogy alacsonyabb árfolyamon állandósítsák a pengőt. Végül Humjady Ferenc gróf sürgős interpellációt mondott el a nehézs gazdasági viszonyokból

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszer,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

eredő elégedetlenségről. Szerinte szükséges az összeférhetlenségi törvény, a részvényjog reformjának és a választójog reformjának tárgyalása, mert ez népszerűségét biztosítja a kormánynak. A miniszterelnöktől programot kíván a nagy és égetően szükséges kérdésekben.

A képviselőház december hó 5-én, szombaton, december hó 7-én, hétfőn és december hó 8-án, kedden nem tartott ülést.

Az Egységspárt értekezlete.

Az Egységspárt december hó 3-án értekezletet tartott, melyen Vargha Imre pénzügyi államtitkár ismertette a nyugdíj-revizíós rendeletet. A párt úgy határozott, hogy szűkebbkörű bizottságot küld ki azzal a rendeltetéssel, hogy dolgozza át a nyugdíjrendeletet. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök utalt arra, hogy a kormánynak nincs módjában teljes mértékben eltekinteni a nyugdíjak csökkentésétől. A párt a szűkebbkörű bizottságot nyomban meg is választotta.

Ezután Erdélyi Aladár a szénárúváság kérdését tette szóvá, Lakatos Gyula pedig a devizaneheztségekről és a munkáselbocsátásokról szót emelt. Kéz B. Béla kereskedelemügyi miniszter válaszában utalt arra, hogy legutóbb sikerült körülbelül 4000 vas- és fémipari munkás téli foglalkoztatását biztosítani. Egy másik gyár pedig a kormány közbenjárására beszüntette a munkáselbocsátásokat. A textilipar pamutszükségletének felét sikerült biztosítani. A szénkérdéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a külföldi szén behozatala korlátozásának hatása alatt drágítás nem történt.

Görgey István a pénzügyi kormányzattól kiméltetést kért az adóbejáratok terén. Vargha Imre pénzügyi államtitkár utalt arra, hogy a pénzügyi kormányzat erre vonatkozólag már rendeletet adott ki.

Bodó János azt kérte, tegye a kormány lehetővé, hogy a felsőtorontali ármentesítő társulat haladékokat kapjon beruházási kölcsönének visszafizetésére. A pénzügyi államtitkár megnyugtató válasza után az értekezlet véget ért.

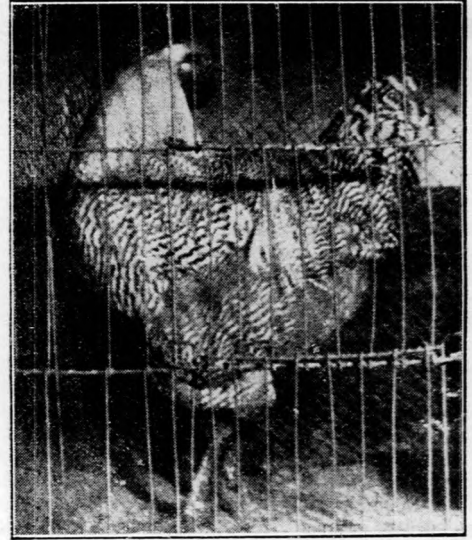
Megszűnnek a kerületi rendőrkapitányságok, csökken a fősolgabírói járások száma.

A 33-as Országos Bizottság november hó 30-án ülést tartott, melyen elfogadták az öt kerületi rendőrkapitányság megszüntetésére vonatkozó rendeletet. Ez az államkincstárra nézve évi 200.000 pengős megtakarítást jelent. Ezután az egyes fősolgabírói járások és szolgabírói kirendeltségek megszüntetéséről szóló rendelet-tervezetet tárgyalták. A rendelet szerint 1932 május elsejével a következő fősolgabírói járások és szolgabírói kirendeltségek szűnnek meg:

- Bihar vármegyében a komádi szolgabírói kirendeltség.
- Csanád-Arad-Torontál vármegyében a nagylaki járás, amelyet szolgabírói kirendeltséggé kell átszervezni.
- Csongrád vármegyében a kisteleki szolgabírói kirendeltség, a csongrádi járás székhelyének Kistelekre való egyidejű áthelyezése mellett.
- Győr-Moson-Pozsony vármegyében a rajkai járás, amelyet szolgabírói kirendeltséggé kell átszervezni.
- Nógrád-Hont vármegyében a vámosmikolai járás, amelyet szolgabírói kirendeltséggé kell átszervezni.
- Szabolcs-Ung vármegyében a polgári szolgabírói kirendeltség.
- Vas vármegyében a köszegi járás, amelyet szolgabírói kirendeltséggé kell átszervezni.
- Zemplén vármegyében a sátorlajaujhelyi járás, amely a szükséghez képest szolgabírói kirendeltséggé szervezhető át.

A fentiekkel kapcsolatban a járási tisztiorvosok létszámát is csökkentik, illetőleg munkájukat fizetési osztályba nem sorozott járási orvosok fogják ellátni havi 100 pengő tiszteletdíjért és havi 100 pengő utátalányért. A fősolgabírói járások és szolgabírói kirendeltségek megszüntetésével évi 96.400 pengős, a járásvorvosok átszervezésével évi 222.000 pengő megtakarítás érhető el.

A rendeletek már megjelentek a hivatalos lapban.

Kendermagos kakas, mely díjat nyert a baromfikiállításon.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Hitler nem fizet jóvátételt. Hitler Adolf, a német nemzeti szocialisták vezére, nyilatkozatot tett közre, melyben azt a kijelentést tett, hogy ha pártja uralomra jut, akkor a német magánadosságokat fizetni fogják a külföldnek, jóvátétel címén azonban nem teljesítenek fizetést. A nyilatkozat Amerikában, Angliában és Franciaországban nagy feltűnést keltett és a nyilatkozatot úgy magyarázzák, hogy Hitler és pártja a legrövidebb idő alatt átveszi az uralmat.

Lázadás büntette miatt indítanak eljárást a puccsisták ellen.

Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a budapesti államrendőrség november hó 26-án, este nagyszabású szövetkezést leplezett le, amelynek tagjai államcsíny révén akarták megszerezni maguknak a közhatalmat. A puccsista társaság tagjait a rendőrség rajtaütéssel elfogta és a Margit-körtüri fogházba szállította őket, ahol megkezdték a kihallgatásukat. A kihallgatások során kiderült, hogy a puccs résztvevői különféle pártokkal kerestek összeköttetést, amelyeknek révén uralomra akartak jutni. A mozgalom hívei megfelelő karhatalmat is akartak szervezni, amelynek segítségével november hó 21-én éjszaka el akarták foglalni a minisztériumokat és a fővárosi középületeket. A puccsisták szemet vetettek a rádióra és a telefonra is, amelyek révén világgá akarták kiáltani, hogy kormányváltás történt és ők vették át a hatalmat. A kihallgatások során bebizonyosodott az is, hogy a puccs vezérei csupán közbejött akadályok miatt halasztották el a lázadás kitörését november 21-ről november 29-re, amit azután a rendőrség közbelépése meghíusított. A nyomozás során a rendőrség negyvenhat gyanúsítottat állított elő, akik közül huszonötöt időközben elbocsátottak.

A puccsmozgalom miatt őrizetben tartották a következőket: Raad Árpád magántisztviselőt, Kovács István kölmivest, Gyulai Molnár Ferenc utbiztos, Tóth Ferenc vivőmestert, Polyák Jenő elektrotechnikust, Temesváry László filmgyári igazgatót, Temesváry Lászlónét, Erdélyi Istvánt, Erdélyi Jánost, Hamza Gyulát, Hozmetz Károlyt, Kürti Antalt, Pogány Dánielt, Sebők Andrást, Sablyán Mihályt, Andorka Jánost, Mukics Abdullaht, Martini Dénest, Szőnyi Mihályt, Korom Józsefet és Vannay László gazdasági tisztet, aki fölött a katonai hatóságok ítélkeznek. A rendőrség a letartóztatottakat átadta az ügyésznek, amely lázadás címén indítja meg ellenük a törvényes eljárást. A puccsisták ügye rendez bíróság elé kerül.

A Kormányzó névünnepe.

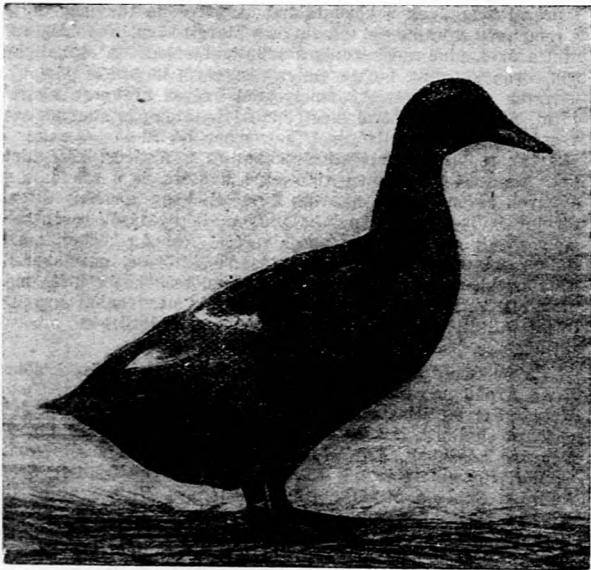
A magyar társadalom bensőséges szeretettel és hódolattal ünnepelte meg december hó 5-én, szombaton Horthy Miklós kormányzó névünnepe. Déli egy órakor fogadta Magyarország kormányzója a Magyar Nemzeti Diákszövetség tisztelegő küldöttségét

Budapest Székesfőváros vízei széke este az Újváros-háza közgyűlési termében rendkívüli fényes diszközgyűlést tartott, amelyen megünnepelte vitéz Horthy Miklós kormányzónak névünnepe. A diszközgyűlést vitéz Hellebrondt Antal, a vitézek főkapitányának helyettese nyitotta meg, aki katonás tömörséggel méltatta az alkalom jelentőségét és megköszönte a notabilitások megjelenését. Ezután vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház művésze szavalt a nagy hatással a „Hadurhoz” című ez alkalomra írt ódát. Az ünnepi szónok vitéz Kárpáthy Kamilló gyalogsági tábornok volt, aki magasszárnyalású beszédet mondott. A lélekemelő ünnepe a Himnusz hangjaival ért véget.

Másnap, december hó 6-án, vasárnap este a Magyar Nemzeti Diákszövetség az Operaházban diszeloadást rendezett a Kormányzó Ur tiszteletére. A diszeloadáson színr került: „János vitéz”, a legszebb magyar daljáték. A gyönyörű ünnepet a rádió közvetítette az egész országnak.

Hatezer szarvasmarhát szállíthatunk Németországba.

A magyar-német kereskedelmi szerződést a legközelebbi napokban Berlinben ratifikálni fogják. Természetesen a szerződés ama része, amely a preferenciális (kedvezményes) vámokkal és annak fejében a Németországnak adott kedvezményekkel foglalkozik, függőben marad, mert az érdekelt külföldi államok tiltakozását nem szabad figyelmen kívül hagyni. De a csonka kereskedelmi szerződés is bizonyos hasznót jelent a magyar gazdaság számára, például lehetővé teszi, ami eddig tiltva volt, élő állatot szállítani Németországba. Még ez esztendő folyamán kedvezményes tarifák alapján hatezer élő szarvasmarha kerülhet német földre, ahol kétségkívül kedvezőbb piacra fog akadni, mint itthon. A preferenciális vámok helyett Németország, amint elvárható, újabb javaslatokat fog tenni, amelyek elseje lesz, miután más lehetőség alig van, nagyobb buzamennyiség átvétele fix áron.

Indiai futó kaeca

a budapesti baromfikiállításán.

MEZŐGAZDASÁG

A burgonya téli eltartása.

Ha burgonyánkat lehetőleg kevés veszteség nélkül akarjuk átteleltetni, egyes szabályokat már a szedéskor szem előtt kell tartani. A burgonyát csak teljesen beérett állapotban szedjük. Amíg a levélzet zöld, a keményítő vándorlása a gumóba és szárazanyagtartalom képzése folyik. A levelek és a szár elsárgulása az érés kezdetét jelenti. A legjobban eltartható burgonyát csak a növényzet teljes elhalása után 5–8 nappal szedhetjük. Mindég azonban nem várhatunk a növényzet teljes elhalására, mert némely fajták késő őszig is zölden maradnak és a szedést a fagy beálltáig be kell fejezni. Ekkor úgy segítünk magunkon, hogy a növényzetet lekaszáltatjuk, miáltal a gumók néhány nap alatt beérnek.

A burgonyát átteleltetni teljesen veszteség nélkül, természetesen, nem lehetséges, de a veszteséget a legminimálisabbra csökkenthetjük. A súlyvesztés a helyesen elrakott burgonyánál hat hónap után 4–6 százalék, kilenc hónap után 9–15 százalék; a rosszul elraktározott burgonyánál azonban az eredeti súly 50 százaléka is lehet. Rothadás következtében 100 százalékos kár is származhatik. A gumó egy élő szervezet, amely amíg él, lélegzik. A lélegzés 0 foknál kezdődik és 30 fokig emelkedik intenzitásában. A lélegzésnél cukor használdik el, mely a keményítőből enzimatikus uton képzetik. Minél melegebben van a burgonya elraktározva, annál intenzívebben lélegzik, annál több a szárazanyag veszteség.

Hogy tudjuk most már a burgonyát jól eltartani? Régebben és még ma is sok helyen az elraktározás pincékben történik. Ez szükségtelen és nem megfelelő: a burgonya nagyobb tömegben túlságosan felmelegszik, megizzad és megromlik.

Legkevesebb veszteséggel jár a burgonyának prizmákba való elraktározása. Agyagos homok, vagy homokos agyag a prizmázáshoz a legmegfelelőbb talaj. Nehezebb talajoknál a nedvesség veszélyes, tiszta homoktalajok pedig kevés védelmet nyújtanak a fagy ellen. A prizmákat elhelyezhetjük mindjárt a szántóföldön is, de sokkal megfelelőbb azokat a szűrskert egy szél védett helyén elhelyezni. Lehetőleg kelet-nyugati irányban és lehetőleg olyan helyre helyezzzük a prizmákat, ahol a víz nem áll meg. A prizmákat egyáltalában nem, vagy csak igen kevés (15 cm) eresszük be a földre, ezzel nemcsak munkát takarítunk meg, hanem a víz esetleges öszszgyülemelését is megakadályozzuk, továbbá a legalkalmasabb hőfokot biztosíthatjuk a burgonya számára. A burgonyát lehetőleg szárazon, sértetlenül, jól kiválógtva a fagyott és romlott gumóktól, tetőszerűen, mintegy 1 méter magasan és 1.1.5 méter szélesen rakjuk össze és amíg fagyveszélytől nem kell tartani, esetleg éjszakán keresztül is csupán könnyen takarjuk le, néha rövid ideig nyitvarthatjuk, hogy jól lehűlhessen és kiizzadhasson. Azután körülbelül 15 cm, vastag szalmaréteget helyezünk a prizmákra. Ez megvédi a prizmát a kisebb éjjeli fagyoktól. Csak amidőn az erősebb fagyoktól tartunk, akkor adjuk az első, 10 cm, vastag földréteget a szalmára. A földet a betakaráshoz a prizma körül ásandó árokból nyerjük. Így a prizma teljesen megvan védve attól, hogy a víz alája futhasson. Ez a földhányas azután egy jól záró és ezáltal meleget tartó, új 10 cm, réteggel lesz betakarva. Ez az utolsó réteg lehet apróra vágott szecska, esetleg tőzeg vagy burgonyaszár is, azonban semmi esetre sem szabad a burgonyaszárat első betakarásra felhasználni, mert sok betegségecsirát tartalmaz. Ez a második szalmaréteg végül egy 15 cm-es földréteggel zárandó le. Ekkor már körülbelül fél méter védőréteg van a prizmán, ami 20 C fokig biztos védelmet nyújt a burgonyának. A prizma belső hőfokát a tél folyamán és különösen kora tavasszal gyakrabban ellenőrizzük a prizmahőmérővel. 8 C fokot lehetőleg ne lépje túl a prizma hőfoka. Ha nagyobb hőemelkedést (10–12 C fok) tapasztalunk, ez már kezdődő rothadásra mutat. Ha késő ősszel észlelünk ilyen hőemelkedést, akkor erőteljesen szellőztessük ki a prizmát, esetleg teljesen takarjuk is ki.

A legjobban eltartható burgonya a meleg, laza talajokon terem. A nehéz agyagtalajokon termett burgonya legtöbnyire keményítőszegény, vizes, szappanos és betegségre hajló.

A korai burgonya termelésénél nagy akadályt képez a burgonya hosszú, 8 hónapon keresztül való elraktározása.

Különösen nagy gondot okoz a kicsirázás, mert az erőteljes csirázás a megsemmisülésével jár. A hollandok ezt a kérdést is megoldották. A burgonyát közvetlenül a szedés után kézzel gondosan megválogatják és 15–20 kg-os tételekben lécből készült ládába rakják, melyek között, természetesen, járatok maradnak. Ezek a ládák eltartóházban raktározódnak el. Ennek a háznak az ablakai éjjel-nappal nyitva vannak, csak fagy alkalmával vannak zárva. Ebben a házban a burgonya szellős, hűvös és száraz helye van és minden oldalról meg van világítva. Esetleg kora tavasszal elsötétítéssel és melegítéssel a csirázást előmozdítják. Ily módon még a legérzékenyebb korai burgonyát is igen csekély veszteséggel lehet eltartani.

A burgonya legkevesebb veszteséggel járó és legészszerűbb eltartási módja a beszárítás és besavanyítás, ezt azonban csak az etetési célra szánt burgonyánál alkalmazhatjuk.

Az amerikaiak most azzal kísérleteznek, hogy a burgonya pihenési idejét megrövidítsék, hogy esetleg a korai burgonyát rögtön a szedés után el lehessen ültetni. Ez a második termés azután kitünően eltartható burgonyát szolgáltatna.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége értekezlete.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége november hó 30-án tartotta meg termelőszövetkezeti értekezletének negyedik ülését. *Teleki István* gróf, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatója, mindenekelőtt válaszolt a nap-nap után megújuló és természetesen előkészített szövetkezetellenes támadásokra. Rámutatott arra, hogy a takarékoskodás és leépítés jelszava alatt valóságos *szűrés folyik a szövetkezeti mozgalom ellen*, mert az árszabályozó tevékenységével gátat vet az indokolatlanul magas haszonszerzésnek és ezzel a társadalom széles rétegeinek az érdekeit szolgálja. A szövetkezetek nem kívánják állami támogatást, de arra joggal igényt tarthatnak, hogy a *profitra dolgozó magánkereskedelemmel egyforma elbánásban részesüljenek*. Majd változta a nagy agrárszövetkezeti intézmények értékesítő tevékenységét, amely a legnagyobb eréllyel és gyorsasággal fejlesztendő tovább. Ezután *Dégen Árpád* dr. m. kir. udvari tanácsos, a Vetőmagvizsgáló Intézet főigazgatója, tartott értékes előadást a *vetőmagtisztítás szövetkezeti úton való elterjesztéséről*. Feltétlenül áll ma az a követelmény, hogy a *vetőmagot az elérhető legnagyobb tisztasági fokra hozzuk*. Ezért utat és módot kell találnunk arra, hogy a vetőmagtisztítás általánosan elterjedjen. A *Hangya-központ eddig husz ilyen tisztítótelepet állított fel*, amely csekély bér fizetés ellenében végzi a magtisztítást. Ez azonban nem elég. *Csakis a tisztító-raktárnak szövetkezeti úton, még pedig állami segítséggel való létesítése az, amely célhoz vezethet.*

A kertészek mozgalma helyzetük javításáért.

Az Országos Kertész Szövetség *Darvas Ferenc* dr. elnökle a múlt héten tartotta közgyűlését. A közgyűlésen az ország minden részéből több száz kertészrulaadonos jelent meg és elkeseredetten tárgyalták a kertészek kétségbeesítő helyzetét. A felszólalók elkeseredett hangon mutattak rá arra, hogy a *legnagyobb és legrégebb kertészetek megszűnni kényserültek, mert nem részesülnek kellő támogatásban és érdekeik védelmezésében*. A mezőgazdaság átszervezésével kapcsolatban a kertészetnek nagy hivatása van, azonban e hivatását csak akkor teljesítheti, ha a kormány részéről is megértésben és megfelelő támogatásban részesül. Több határozati javaslatot fogadtak el bajiak orvoslására és e javaslatokat úgy a miniszterelnökségnek, mint a földművelésügyi minisztériumnak memorandumban nyújtják át.

A kormányzóné *segélyakciója* nem fogad el több *kérvényt*. *Horthy Miklósné*, a Kormányzó Úr felesége *segélyakciójának* vezetősége azt a figyelmeztetést intézi a közönséghez, hogy *újabb kérelmeket ne küldjön senki az akcióhoz, mivel azokat már nem lehet kedvezően elintézni*. A december elsejéig benyújtott óriási tömegű igénylőkérő kérvényt a lehetőség szerint kedvezően elintézik.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó 31-én lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni szíveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre	2 P
félévre	4 P
egész évre	8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a KIADÓHIVATAL.

Meghalt *Révész Kálmán* református püspök. *Révész Kálmán* tiszáninneri református püspök hosszas betegség után december hó 4-én délután hetvenkettedik életévében *Miskolcon* elhunyt. Az elhunyt főpásztor hosszabb ideje betegeskedett s csak a legutóbbi időben állott be javulás betegségében. Halála váratlanul érte az egész református társadalmat, amely *legnagyobb fiát veszítette el benne*. *Révész Kálmán* holttestét december hó 7-én helyezték *Miskolcon* nyugalomra óriási részvét mellett. A temetési szertartást *Ravasz László* dr. dunamelléki református püspök végezte. *Horthy Miklós* Kormányzó Úr részvét-áviratot küldött *Révész püspök özvegyéhez*.

Megtalálták *Mátyás király solymári vadászkeletyát*. *Walke Arisztid* solymári földbirtokos *Solymár* község határában ásatás közben feltöredékekre bukkant, amelynek kőfaragása valószínűleg teszi, hogy *Mátyás király* egykori vadászkeletyájának romjai kerültek elő. Miután a *Műemlékek Országos Bizottságának* jelenleg nincsen pénze a romok feltárására, azt a tanácsot adták a földbirtokosnak, hogy egyelőre temesse be újra a falakat homokkal.

Óriási tűz *Budapesten*. December hó 5-én gyilkos tűz pusztított *Budapesten*, a *Bunczl és Biach*-féle rongyfeldolgozó üzem *Soroksári-ut* 94. számú telepén. A tűznek halálos áldozata is volt: *egy tüzoltó meghalt, többen pedig súlyosan megsebesültek*. A tűz déli 12 órakor kezdődött és még hajnalban is dolgoztak a romok eltakarításán. A tűz terjedését és elharapódzását a tomboló szélvihar segítette elő. A tűz kitérését valószínűleg egy eldobott cigarettavég okozta. A gyárépület teljesen a lángok martaléka lett, nemkülönben sok száz vagon rongy és papír.

Nehéz székülésben szenvedők, akiknek az agyvértóulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este egynegyed pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a „*Ferenc József*” viz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A „*Ferenc József*” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ügetőverseny hajtó nélkül.

Egy németországi ügetőverseny alkalmával két fogat összeütközött és az egyiknek hajtója az ülésből kiesett. A ló mitsm tördöve vele, hajtó nélkül derekasán végigfutotta a versenyt.

Felszámol a Somogy megyei Takarékpénztár. Somogy megye legrégebbi pénztáza, a kaposvári *Somogy megyei Takarékpénztár R.-T.* elhatározta, hogy kifizetéseit beszünteti és felszámol. Ehhez az elhatározáshoz hozzájárult a *Pénzügyi Központ* is és a törvényeszkék a lebonyolítás biztosítása céljából az intézet számára *egyeszentes moratóriumot adott.* Az intézet erre a lépésre a nehéz gazdasági helyzet kényszerítette. A bankzárlat óta 6.5 millió pengős betétállományából közel 3 millió pengőt volt kénytelen kifizetni, viszont 10 millió pengőre rugó kihelyezéséből alig valamit tudott behajtani, mert adóai — akik főként gazdák — nem képesek fizetni. A felszámolás sima lebonyolítása biztosítottnak látszik és *ugy a betéteket, mint a többi hitelezők megkapják teljes követelésüket.*

Harminc fokos hideg Oláhországban. A legutóbb beállott különösen hideg napokban Oláhország területén több helyen 30 fokos hideget mértek. A rettenetes hideg következtében a Pruth és a Szeret befagyott és a Fekete-tengeren pusztító vihar vonult végig, amely felbecsülhetetlen károkat okozott. A vihar következtében a fekete-tengeri hajózás napokon át szünetelt. A fagyának több emberáldozata is volt s Bukarest környékén *hat ember megfagyását jelentették a hatóságoknak.*

Meghalt a lakodalmas táncban. *B. Kiss József* 71 éves kunszentmártoni gazdálkodó a napokban hivatalos volt az egyik gazdálkodó lakodalma. A lakodalmi mulatságon, éjjelután az idős gazdálkodó jókedvében táncolt, majd hirtelen rosszul lett, összesesett s *néhány pillanat múlva meghalt.* Halálát szívizélhűdés okozta.

Gyilkosság a lakodalmi mulatságon. *Szombati Ferenc osztrák* gazdálkodónál a napokban lakodalmot volt. A mulatságon *Für István és Für József* legények verekedni kezdtek és olyan garázda módon viselkedtek, hogy az egész lakodalmi társaság a legények elől az udvarra menekült. A verekedés az udvaron is folytatódott s *a dulakodásban Für István konyhakéssel agyonszurta Baráth György gazdátelégnyét.* A csendőrség a szurkáló legényt letartóztatta.

Kisfia jelenlétében agyonszurta a férjét. *Szokodi Mihály* felsőgallai bányász felesége december hó 2-án ittas állapotban összeveszett férjével. A veszekedés után, amikor Szokodi nyugóra tért, az asszony konyhakéssel agyonszurta alvó férjét. A gyilkosságnak szemtanuja volt a házaspár tízéves fiúgyermek, aki sikoltozva rohant a közelben lakó nagybátyjához, akinek elmondotta a történeteket. Mire a mentők a gyilkosság színhelyére érkeztek, *Szokodi Mihály már elvérzett.* Szokodiné kihallgatása során azzal védekezett, hogy önvédelemből szurta le férjét. Az asszony védekezését a kisfiu megcáfolta. Szokodinét a csendőrség letartóztatta.

Csalás és zsarolás miatt letartóztattak három detektívet. December hó 3-án délután a budapesti főkapitányságon őrizetbe vették *Stadler József, Alberti Pál és Raskó Endre* detektívet, továbbá *Gál Árpád* rendőrdíjnokot. A detektívek és a rendőrdíjnok a devizarendelet kibocsátása után két tőzsdebizományostól hatezer pengőt és négyszáz dollárt csalt ki, aminek fejében a bizományosokat nem jelentették fel a különböző valuta-csalások miatt. A vizsgálat megállapította a detektívek és a rendőrdíjnok bűnösségét, amely után a rendőrség a gyanúsítottakat letartóztatta.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak!

Szibéria a nagy temető

című **Mészöly Jenő** ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára **3 pengő** h lyett a lap kiadóhivatala útján kapható **1 pengőért**, az összeg, valamint a portóköltség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz fardalomal rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le.

A könyvpiaci legérdekesebb olvasmánya.

Vegye igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

Regényfolytatásunk mai számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt.

Revolveres merénylök az ujbpesti postán. Vakmerő rabló-támadás játszódott le december 4-én este Ujbpesten, ahol a Mária-utcai postahivatalba revolveres banditák állítottak be és ki akarták rabolni a postát. Néhány percelt hat óra előtt két álarcos fiatalember hatolt be a posta helyiségébe, ahol *Antal Gyula* hetvenhat éves postamester és két postáskisasszony tartózkodott. A rablók revolverükből riasztó lövést adtak le, amifől az egyik kisasszony annyira megijedt, hogy elájult. *Antal Gyula* postamester azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, revolvért fogott a banditákra és rájuk lőtt. A banditákat a postamester bátorsága annyira megrázkéztta, hogy *pénz nélkül kirohantak a posta ajtaján.* A menekülő rablókat, akikhez az ajtónál álló harmadik társuk is csatlakozott, a lárma előfutó szomszédok üldözöbe vették, azonban nem sikerült elfogniok. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a lövöldöző postarablók után. A nyomozást megkönyvíti az a körülmény, hogy a postamester golyója megsebesítette az egyik banditát és a bandita a menekülés izgalmaiban ott felejtette a sapkáját a postahivatalban.

Az első rendőrbíróági ítélet a tejdrgátás ügyében. A multkoriban életbeléptetett tejrrendelet a tej árának drágításával kapcsolatos kihágásokat *Budapesten* a rendőri bíraskodás hatáskörébe utalta. Az első tejdrgátási ügyet november 30-án tárgyalta a VII. kerületi kapitányság, mint rendőri büntetőbíró-ság. A rendőrbíró *Heim Gyula* budapesti fűszerest *öt napi elzárásra és ötszáz pengő pénzbüntetésre ítélte, mert a tej literjét 29 fillér helyett 38 fillérért árusította.*

Kitüntetett gazdasági eseléd. *Palaga János* gazdasági eselédet a földmivélségi minisztérium díszoklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki. *Palaga* negyven év óta szolgál *Teleki Tibor* gróf gyömrői uradalmaiban. A földmivélségi miniszter kitüntetését *Mesko* Rudolf járási főszolgabíró adta át szép ünnepség keretében. Az ünnepélyen a grófi család is megjelent.

Megfulladt a dióhéjtól egy kisleány. *Fenyőfő* veszprémmegyei községben *Schwarz* Ella másfél éves kisleánynak az anyja diót adott. Evés közben dióhéj került a gyermek torkába, amifől a kisleány fuldokolni kezdett. A kétségbeesett szülők azonnal kihívták a pápai mentőket, de a kisleányon már nem lehetett segíteni és a *gyermek kórházba szállítás közben meghalt.* gieselédazdasáttetgt Kitiün jét. taafér nszur yo enagbenlétó

Sapkában és botban csempézett pénzt a határon. Érdekes valuta-csempészést leplezett le a napokban a *röszkei* vámörög. A Szerbiába menő vonaton a vámörök észrevettekk, hogy *Trefulski* Jakab szerb állampolgár sapkája belésében több száz pengőt és ezerdináros bankjegyet rejteget. Tízettes vizsgálat után kiderült, hogy *Trefulski* kifurt botjában is pénzt rejteget. A szerb állampolgár 3500 pengő értékű valutát akart ilyen módon átsempészni a megszállott területre. A szegedi járásbíró-ság a napokban ítélkezett a valuta-csempész fölött, akit *tíz napi elzárásra ítélte, azonkívül pénzt elkoboztatt.*

Agyonszurta pajtását egy kilenc éves kisfiu. *Tóth Gyapjas* József pusztamérgesi elemiiskolai tanuló december hó 3-án összeverekedett az iskola udvarán *Kovács* István nevű pajtásával. Verekedés közben *Tóth Gyapjas* József előrántotta bieskáját és beleszurta pajtásába. A szurás következtében *Kovács* István még a kórházba szállítás közben meghalt. A gyilkos gyermeket a csendőrkök Szegedre szállították.

Csitáry G. Emil Székesfehérvár polgármestere. Székesfehérvár megyei város december hó 1-én, délután választotta meg új polgármesterét. A megüresedett állásra négyen pályáztak, akik közül titkos szavazás alapján **Csitáry G. Emil** főjegyzőt választották meg a város polgármesterévé. A választás után az új polgármester letette az esküt, niallatt ősi szokás szerint, a püspöki székesegyház nagy harangja zugott.

Felszámol az Izsáki Népbank. Az *Izsáki Népbank* elhatározta önkéntes felszámolását és már beszüntette az összes fizetéseit. A bank 1893-ban alakult, jelenlegi alapítókéje 150.000 pengő és legutolsó mérlegének adatai szerint betétállománya 263.797 pengő, visszelszámítolási hittele pedig 644.102 pengő volt. Váltótárca-állománya 1.1 millió pengővel szerepel a mérlegben. A bank felszámolását a mai nehéz viszonyok, a *betétek elszívárgása és az adóssok gyenge teljesítőképessége* magyarázza.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

2 × nem ásvány H
(á=ə)

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

2. Pontrejtvény.

S . é . e . s . ó . a . e . e . ú . u . j .
(Beküldte Szabó György Püspökszenterzsébetről.)

3. Szórejtvény.

„Este hétkor várlak“ R ebédidő Y-ből

(Beküldte Péter Teruska Kozármistényből.)

4. Szórejtvény.

H₂O + por G sir gó
(é=ə)

(Beküldte ifj. cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

5. Pontrejtvény.

K . á . l . m . t . a . z . r . t . f . n
(Beküldte Frauenhoffer Ferenc Szarvasról.)

6. Szórejtvény.

üveg S fedd A
(-k)

(Beküldte Marton Károly Csikóstöttről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi első számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények helyes megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Gázalarc.** 2. Szórejtvény: **Illatszerek.**
3. Szórejtvény: **Körözött egyén.** 4. Szórejtvény: **Három királyok.** 5. Szórejtvény: **Körmend.** 6. Szórejtvény: **Énekkar.**

Helyesen megfejtették: Kiss János, Várszegi Béla, Nagy János, Tóth István, Benedek Péter, Tóth Lajos, Gachal Annuska, Kovács Annuska, Kerekes István, Jakab László, Boros László, Nagy Andor, Ürményi Kató, Farkas Olga, Szánthó Lajos, Guth Károly, Fenesi Győző, Vörös Tibamér, Kálmán Ferenc, Pethő Ilona, Baranyai István, Szekeres Lajos, Antal Árpád, Fejős Terézia, Ungi Pál, Kassai Attila, Fekete József és Szabó Gáspár.

Jutalomkönyvet nyertek: **Várszegi Béla (Veesés)** és **Tóth Lajos (Kerkanémetfalu).**

A 49-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

Világhírű Hicó gyermekkocsi nagyban árban, bőrdoboz, ernyővel sülyeszthető P. 46.—
faoldalas, ernyővel sülyeszthető P. 65.—
angol modern kocsi P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakocsi erős sport P. 5.— 6.—
játék babakocsi ernyővel P. 9.— 10.80
finom babakocsi P. 17.—
gyermektricikli, 3–5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott P. 40.—
láncjáratással P. 50.—
Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

TRÉFÁK

Fütyüljék kiéd még eceer!

Menyus bátyó Pápára utazik a feleségével és a hatesztendős fiával, Pestucskával. A gyerek minden szülői intelem ellenére, fején az uj kalappal, kihajol a kupé ablakán.

— Vigyázz Pestu, ne hajolj ki, mert a szél lekupja a kalapodat, — intj az apja.

A gyerek persze nem fogad szót, mire Menyus bátyó hirtelen lekupja a fiu fejéről a kalapot és a saját hátamögé rejtve, így feddi a kedves csemetét:

— No látod, eladta kölyke, most oda van a drága uj kalap. Pestucska persze bögni kezd, mire az asszony integet Menyus bátyónak, hogy adja vissza a gyerekeknek a tökfödőjét.

— Na most vigyázz, kölyök, én most egyet fütyülök és tüstént fejednen lesz a kalap. — mondja Menyus bátyó, aztán egyet fütytént és a gyerek fejére nyomja a kalapot.

Pestucska nagyot bámulkozott, vigyorgott, aztán lekupva a fejéről a kalapot, kidobta az ablakon és röhögve így szólt az apjához:

— Ha ilyen ördögös nagymester kiéd, most fütyüljék még eceer a kalapért!

VÁSÁROK JEGYZÉKE

December hó 13-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csépa, Kisujszállás.

December hó 14-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Fehérgyarmat, Gödöllő, Kapuvár, Körmen (sertésvásár bizonytalan), Kőszeg, Miskolc, Nemesdéd (sertésvásár bizonytalan), Sátoraljaújhely, Vajszló, Várpalota, Vásárosmiske (sertésvásár bizonytalan), Vásárosnamény, Villány. — Ló-, marha- és sertésvásár: Dunapataj. — Kirakodóvásár: Ózd.

December hó 15-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gönc, Tamási. — Ló- és marhavásár: Pápa (sertésvásár bizonytalan). — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádásd. — Kirakodóvásár: Sátoraljaújhely, Dunapataj.

December hó 16-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alsónémedi, Székesfehérvár. — Sertés- és kirakodóvásár: Pápa.

December hó 17-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bodvaszilás, Hajdúhadház, Nyírábrány, Sajtoskál (sertésvásár bizonytalan), Süttő. — Ló-, marha- és sertésvásár: Sarkad.

December hó 18-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csenger. — Kirakodóvásár: Sarkad. — Ló- és sertésvásár: Szarvas.

December hó 19-én, szombaton.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Berzence.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

(Fővárosi árak december hó 7-én.)

KÉSZÁRUPIAIC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínűségi forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza: Tiszai, 77 kg-os 13.00—13.40, 78 kg-os 13.15—13.55, 79 kg-os 13.30—13.70, 80 kg-os 13.40—13.75; felsőtiszai, 77 kg-os 12.20—12.40, 78 kg-os 12.35—12.55, 79 kg-os 12.50—12.70, 80 kg-os 12.55—12.75; jászszőlő, 77 kg-os 12.05—12.25, 78 kg-os 12.20—12.40, 79 kg-os 12.35—12.55, 80 kg-os 12.40—12.60; dunántúli, 77 kg-os 12.20—12.40, 78 kg-os 12.35—12.55; 79 kg-os 12.50—12.70, 80 kg-os 12.55—12.75; pestvidéki és bácskai, 77 kg-os 12.25—12.40, 78 kg-os 12.40—12.60, 79 kg-os 12.25—12.40, 78 kg-os 12.40—12.60, 79 kg-os 12.55—12.75, 80 kg-os 12.60—12.80 pengő. Pestvidéki rozs 14.00—14.25. Egyéb rozs 14.10—14.30. Takarmányárpa, elsőrendű 18.00—18.75, másodrendű 17.75—18.00. Felvidéki sörárpa 21.00—24.50. Egyéb sörárpa 19.00—21.00. Zab elsőrendű 24.00—24.50, másodrendű 23.00—23.50. Tiszai tengeri 15.10—15.25. Egyéb tengeri 15.00—15.25 pengő métermásánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza, márciusra, zárlat 13.54—13.55, májusra 14.39—14.40. **Ros,** márciusra 15.36—15.38. **Tengeri,** májusra 16.45—16.48 pengő métermásánként.

A készrúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r-t. jelentése.) Mult heti jelentésünk óta a magpiaci helyzete nem igen változott. Lóheremag iránt a külföldi érdeklődés megecsapott. Lucerna mag irányzata megelégnék, belföldön több nagyobb tétel került eladásra, de a külföldi kereslet továbbra is gyenge. Baltacimmag változatlanul szilárd, a kínálat szűk keretek közt mozog, a piacra kerülő áru könnyen elhelyezhető. Nyulscapukának és fehérherének irányzata szintén szilárd, a termelői részéről alig érkezik ajánlat. A külföldről kínált áru jelezése nazas, de a minőség egyáltalán nem mondható elsőrendűnek. Tavasi búkköny továbbá is szilárd. — A budapesti áru-és értéktőzsde hivatalos jegyzései 190 kilogrammonként nyersárutért budapesti paritásban: káposztarepe 23—24, köles, vörös 14.50—15.50, köles, vegyes 14—14.50, lucerna 70—82, lóhere 125—135, lenmag elsőrendű 24.50—26, lenmag másodrendű 23—23.50, napraforgó, fehér 2—22, Viktória-borsó 26—29, zöldborsó 25—28, kék mák 72—76 P.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—52, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 40—44, kettős főzőliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abrahtakarmánypiac. Árpakörpa 14, borsóhéj 13, borsókörpa 13, buzokonkoly 14, konkolydara 15, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 20, repcepogácsa 15, rozskonkoly 13.50, rozskörpa 14, rozsocta 12, rozstakarmányliszt 18, szójabab-pogácsaliszt nagyban 28, kicsiben 30, tókmagpogácsa 23 pengő métermásánként.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 14—16, bélés szalma átlagárban 8 pengő métermásánként. — **Cirokmag** 8.50 pengő métermásánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8—9, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5.75—7.80, muharészna 11, lucernaszéna 10—12, zabosbúkkönyszéna 9, takarmányrépa 4.30, alomszalma, elsőrendű 4.80, másodrendű 3.90—4.60 pengő métermásánként.

Borjúvásár: Élő belföldi szópós borjúk: Elsőrendű 0.68—0.76, kivételeen 0.80, másodrendű 0.56—0.66 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Juhvásár. Jegyzett árak élőszuliban: 0.32 pengő kilogrammonként. **Vágómarhavásár.** Őkér, közepminőségű 52—74, gyenge 36, hika, közep 40—44, tehén, legjobb 55—64, közep 38—54, gyenge 30—36, nővendék 36—60, csontozni való 21 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű 75—88, közepminőségű 88—96, nehéz sertés 96—104, keresztzett 100—102 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejőstehén 0.85—0.95 pengő kg-ként élőszuliban.

Lóvásár. Csikó 13—19, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 200—440, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 160—185, száraz 32, ószvér 20, alárendelt minőségű lovak 10—140, vágólovak 12—140 pengő darabonként.

Gyapjú. Az ideig gyapjútermelés értékesítése ugyszólván befejezést nyert és már csak elvétve találunk egy-egy eladatlant gazdától. Helyformán csak néhány száz métermásza gyapjú cserélt gazdát az utóbbi hetekben 1.20—1.30 pengős áron. Emellett a folyó szükséglet fedezésére csehországi gyapjút is importáltak, amely 1.15—1.25 pengős áron volt megszerezhető.

Nyersbőr. Marhabőr, minden szuliban, magyar 0.85—0.90, tarka 0.95—1, borjubőr (rövid lábbal) 6.65 kilóig 1.60, nehezebb 1.44 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús, a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaghátszín, felső, fehérpeseuye, hosszú, gömbölyű felső 140—280, fartó, lapocka, puhahátszín 140—280, szegye, dagadó 100—160, gulyásnak való 100—160 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 220—230, sütnivaló 120—180, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Juh-és bárányhús:** Juhcomb 120—180, gerinc

80—140, lapocka 80—140, pörköltnek való 60—120 fillér kilogrammonként. — **Sertésbőr:** Friss karaj 160—230, friss comb, tarja, lapocka 148—180, friss oldalas 148—170, füstölt sertésbőr, helybél karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—260, vidéki 220—320, olvasztani való szalonna 148—186, füstölt 180—220, hárj 166—190, zsíros tepertő 180—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—350, csirke 90—250, ruca 180—240, pulyka 350—500 fillér darabonként. **Leölt állatok:** Tyúk 150—200, csirke 150—260, káppan 220—260, hízott ruca 140—170, sovány 130, lud hízott 140—170, sovány 100, pulyka hízott 160—190, sovány 130—150, ludmáj 300—600, ludzsír és hárj 180—220 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 13—15, főzőtojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul borbén darabonként 200—400, kifejtve bór nélkül 130—150, szarvascomb 200—260, gerinc 250—450, lapocka 100—150, többi része 60—80, őzgerinc 500—600, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként. Fácán 200—300, fogoly 100—160 darabonként.

Hal: Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 300—500, csuka 200—220, ponty 150—200, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. Rák: Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—34, lefőlőzött 16, aludttej 100, tejszín 240—280, tejföl 120—200, centrifugált teavaj tömbben 320—360, 10 dekás csomagolásban 360—440, főzővaj 260—320, szedett vidéki 260—320, tehénúrtó 80—100, sovány tehénúrtó 40—70, juhtúró 180—240, kevertúrtó 140—200, sajt ementáli hazai 320—480, trappista hazai 180—280 fillér kilogrammonként.

Száraz fűzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—80, borsó hántolt, feles 40—50, bab, fehér aprószemű 28—32, nagyszemű 40—110, szines 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgrépa 16 fillér kilogrammonként, zeller zöldjével darabja 4—20, zeller kilogrammja 24—36, petrezselyem kilogrammonként 14—20, kalarábé darabja 2—10, kevert zöldség 16—24, kalarábé őszifajta 18—30, karfiol 20—46, vöröshagyma mákoi 34—38, közönséges 32—36, fokhagyma zöldjével kilogrammja 36—70, fehérrepa savanyított 46—50, cékla 14—24, fejeskáposzta hazai 8—14, savanyított káposzta 30—36, kelkáposzta 14—20, kelbimbó 60—80, fejjelsáta hazai 3—12, fodrossáta hazai darabonként 10—30, galambgyegetálta 120—200, torna hazai 40—140, őszi rózsa burgonya 12—14, nyári rózsa 16—18, Ella 10—12, közönséges 10, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 200—300, szárított gomba 500—1000 fillér kilogrammonként. Feketeretek kilogrammonként 16—26, hónaporsetek csomója 6—10, ecetben savanyított ugorka 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogrammja 100—140, sütőtök kilogrammja 18—20, főzötök kilogrammja 18—24, tők gyalt kilogrammja 36—40, paradicsomkonzerv literje 80—100, góskta 30—60, paraj tisztított 12—20, gyökeres 10—16 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 56—160, közönséges 20—60, nyári édes 36—70, rétesalma 30—60, nemes fajkorte 80—160, közönséges 40—100, bírsalma 20—60, télire elrett csemeszőlő 80—160, közönséges szőlő 24—70, naspolya 40—60, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, keményhéjú dió 70—90, dióbél 260—400, mogyoró héjazott 360—440, mandula héjazott 440—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kg-ként, budapesti paritásban értendők és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó áru vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 5.40—5.80, Wohltmann, ipari 4—4.20, Krüger, étkezésre 5.50—6, Ella, étkezésre 6.75—7.75, nyári rózsa, étkezésre 11—11.50, őszi rózsa, étkezésre 8.25—8.75 pengő.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 300—360, felédes gulyás 280—320, rózsaaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 90—110, pergetett méz 120—160, háziszappan 100—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Fapiac. Fenyőfában teljes üzlettelenség uralkodik, a kínálat megszünt. Keményfában a termelés fokozása folytán sok van a piacon, amelynek elhelyezése nagy nehézségeket ütközik. Az árak rendkívül nyomottak. Tűzijében is gyenge az üzletmenet, mert a kereskedők készletei még hetekre elegendők a kis szükséglet fedezésére. Az árak nagyjában változatlanok. Belföldi egycéges hasab 320—330, tölgys és cseresz 260—270, ákácdrong 240—245, hántolt fű 320—330 pengő budapesti paritásban, vagononként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 7-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 17.60 (19.10); dollár 5.69 (5.73); hollandi forint 2.29 (2.35); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Csehkorona 16.89 (17.03); szerb dinár 10.08 (10.18); francia frank 22.20 (22.50); lengyel zloty 63.55 (64.55); oláh lei 3.41 (3.51); olasz lira 28.15 (28.95) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.